

4. Vliegtuigen, bommen en zeemijnen

De Eerste Wereldoorlog is vooral een grondoorlog: bloedige lijf-aan-lijfgevechten, steeds grotere kanonnen en de eerste chemische wapens. Bij helder weer zien de Zeeuws-Vlamingen 's nachts de lichtflitsen van de kanonnen aan het front. Er is altijd gerommel te horen.

Het vliegtuig is nog niet zo heel lang uitgevonden. Slimme technici bouwen in snel tempo nieuwe toestellen. Het is een manier om vanuit de lucht het terrein te verkennen of bommen op de vijand te gooien.

Regelmatig vliegen toestellen van oorlogvoerende landen over het neutrale Nederlandse luchtruim. De inwoners van Zeeland zien of horen die vliegtuigen overkomen. Soms denken piloten dat ze al boven Belgisch grondgebied vliegen. Ze gooiden dan bij vergissing hun bommen op steden en dorpen in Zeeland.

De Nederlandse luchtmacht stelt niet veel voor. Piloten van de oorlogvoerende landen zetten, soms gedwongen en soms bewust (om niet langer te hoeven vechten), hun vliegtuig in Zeeland aan de grond. Daar komen dan veel nieuwsgierige mensen naar kijken. Nederlandse militairen halen de vliegtuigen uit elkaar, om ze naar het midden van het land te brengen. Daar zetten ze de toestellen weer ineen. Zo bouwt het leger met in beslag genomen oorlogsvliegtuigen een eigen kleine luchtmacht op.

Ook op zee is het gevaarlijk. Koopvaardijsschepen en vissersschepen krijgen het tussen 1914 en 1918 zwaar te verduren. Er liggen overal zeemijnen en die raken soms op drift. Ongelukken hebben regelmatig een fatale afloop. Zeemijnen spoelen ook aan op de Zeeuwse kust. Soms ontploffen ze, met veel schade tot gevolg.

Meer informatie over dit thema.....

[Zeeuwse Ankers - mijnopruijing](#)

[Zeeuwse Ankers - misbombardementen](#)

[Zeeuwse Ankers - oorlog op zee](#)

[Zeeland tijdens de Eerste Wereldoorlog, Vliegtuigen, bommen en zeemijnen](#)

De leerlingen bekijken de [Prezi](#) presentatie. De vragen van de Kijkwijzer bronnen (docentenhandleiding pagina 4) kunnen daarbij gesteld worden.

Bij de lesideeën staan meer bronnen. Attendeer de leerlingen steeds op de bronnen bij het maken van de opdrachten.

Bronnen op Zeeuwse Ankers:

[Bommen op Zierikzee foto](#)

[Rekening schade bomaanslag Zierikzee](#)

[Krantenbericht](#)

[Advertentie slachtoffers](#)

[Ansichtkaart met vermelding bomaanslag Sluis](#)

[Ontploffing zeemijn Westkapelle](#)

[Omroep Zeeland de ramp van Westkapelle \(5,30 min.\)](#)

Vragen bij de bronnen:

Waar kwamen vergissingsbombardementen of ontploffende zeemijnen in Zeeland voor? Van welke landen? Waarom heet het vergissings- of misbombardement?

Lied

*Leidekker met zijn vrouw en kind,
in Zierikzee geacht, bemind.
Viel daar pardoes een bom in huis
en dode met een hels gedruis.
Drie mensen slaapten op hun bed.
Slachtoffers van de oorlogspret.
Een bomaanval in Zierikzee.
Bracht grote angst en vreze mee.
Een bomaanval, neutrale land.
Is dat voorwaar, geen grote schand!*

Een Zeeuws lied over het bombardement op Zierikzee in de nacht van 29 en 30 april 1917. Bij dit bombardement kwamen drie mens om het leven: 'Leidekker met zijn vrouw en kind'. Zierikzee werd door een Engelse piloot aangezien voor Zeebrugge, waar Duitse onderzeeboten moesten liggen. [Lied bomaanslag Zierikzee](#) Opname uit 1967, gezongen door mevrouw Antheunisse- van Dommelen te Middelburg.

Opdrachten p.o.

Beluister het lied en lees de tekst. Bekijk de foto's/bronnen van bombardementen op jouw dorp, stad, of regio. Verplaats je in één van de volgende personen; de piloot van het vliegtuig die op de verkeerde plek bommen afwierp, de burens van Leidekker (of andere getroffen familie), de burgemeester van Zierikzee (of van jouw gemeente), en schrijf een eigen tekst, voor de krant, of voor een lied of gedicht.

Opdrachten v.o. onderbouw

Onderzoek of er vergissingsbombardementen of ontploffende zeemijnen in jouw omgeving waren. Zoek het ontplofte gebied op op een kaart. Als er bombardementen in jouw omgeving waren, hoe ziet die plek er op dit moment uit? Maak eventueel een foto.

Bronnen:

[Prezi bommen, vliegtuigen en zeemijnen](#) geografisch overzicht

[Zeeuwse Ankers misbombardementen](#)

www.krantenbankzeeland.nl Zoeken op bijv. 'Bomaanslag op Zierikzee' 1914-1918

[Photobase Vlissingen](#) > Volg de link en kies in de (onderliggende) velden voor Vlissingen/Oorlog 1914-1918/Vliegtuigen en dan zoeken.

[Ontploffing zeemijn Westkapelle](#)

[Omroep Zeeland de ramp van Westkapelle](#) (5,30 min.)

[Gemeentearchief Schouwen-Duiveland ppt WO I](#)

Opdrachten v.o. bovenbouw

[Lesbrief vergissingsbombardement](#) Deze lesbrief van het Gemeentearchief Goes kan voor heel Zeeland toegepast worden.

Bronnen:

[Prezi vliegtuigen, bommen en zeemijnen](#) geografisch overzicht

[Krantenbank Zeeland](#)

[Nationale Krantenbank](#)

[Zeeuwse Ankers misbombardementen](#)

[Ontploffing zeemijn Westkapelle](#)

[Omroep Zeeland de ramp van Westkapelle](#) (5,30 min.)

[Zeeuws Archief Verhalen WO I](#)

[Zeeuws Archief](#) > zoeken > archieven en dan invoeren nr 643. Verzameling A. Mijs, 1900-1950: